

The Association of Environmental Justice in Israel (AEJI)
المنظمة للعدل البيئي העמותה לצדק סביבתי (ע"ר)

"נשים, סביבה וכלכלה מקומית ביישובי החברה הערבית והפריפריה"

מסמך רקע לקראת דיון בוועדה למעמד האישה ושוויון מגדרי בכנסת

פיתוח מקורות תעסוקה של נשים במסגרת יוזמות סביבה מקומיות

יום הסביבה בעולם

5 ביוני 2018

נשים, סביבה וכלכלה מקומית ביישובי החברה הערבית והפריפריה"

דיון מיוחד בוועדה למעמד האישה ושוויון מגדרי בכנסת, יום הסביבה 2018

בין 17 יעדי פיתוח בר קיימא של האו"ם לשנת 2030 נכללים מיגור העוני (יעד מס' 1), בריאות ורווחה (יעד מס' 3), שוויון מגדרי (יעד מס' 5), עבודה הגונה וצמיחה כלכלית (יעד מס' 8), הפחתת אי השוויון (יעד מס' 10), ויעדי שמירת הסביבה.

הנושא שלפנינו – "נשים, סביבה וכלכלה מקומית ביישובי החברה הערבית והפריפריה" - נועד להשיג את היעדים לעיל שהציב האו"ם, כיעד-על משותף בישראל לשם קידום נשים, ובכך קידום של המשפחה, הקהילה והחברה.

השגת יעד-על זה אפשרית רק בדרך של שיתוף פעולה רוחבי שיקלול את משרדי ממשלה, רשויות ממשל מקומי ואזורי, גופים כלכליים וארגוני החברה האזרחית, שיחברו, בהחלטת ממשלה, להתוויית תכנית ארצית לקידום משולב של פתרונות תעסוקה לנשים ופתרונות למטרדים סביבתיים. הטיפול בבעיות סביבה במקומות יישוב שונים, יכול להיות מושג בדרך של הפיכת המטרד הסביבתי למשאב חומרי לתעסוקת נשים, ובכך לתרום לפיתוח כלכלי, בד בבד עם קידום מעמד הנשים בקרב הקהילה ביישובים, ושיפור איכות הסביבה.

רקע

לפי נתונים בינלאומיים שונים בהם היורוברומטר האירופי, יש הבדל מגדרי בפעילויות סביבה. נשים נחשבות לסביבתיות יותר מאשר גברים, בתחומי סביבה שונים בהם חיסכון במים, מיחזור, צריכת אנרגיה ועוד, כאשר מדובר בפעילות התנדבותית! אך גברים מובילים בפעילות סביבתית שאינה התנדבותית, ומבוצעת עבור תשלום.

מול נתונים ומאפיינים שונים בישראל, ובראשם העדר מקורות תעסוקה הולמים לנשים, בעיקר ביישובים פריפריאליים ויישובי החברה הערבית, העדר תחבורה ציבורית ראויה המונעת ניידות חברתית וכלכלית ביישובים ערבים, יחד עם משבר הטיפול בפסולת בישראל ושיעורי מיחזור ארציים נמוכים בהשוואה בינלאומית, ראוי לחשוב על פתרונות שיהוו פתרון תעסוקתי וכלכלי מצד אחד, ובד בבד יביאו להפחתת כמויות הפסולת המועברות להטמנה, או מושלכות באופן פיראטי בשטחים פתוחים לא מוסדרים וגורמות למטרד סביבתי ובריאותי ולהשחתה כלכלית של משאבי סביבה.

הצעה לדיון

הצעת האגודה לצדק סביבתי הינה לערוך דיון ראשון במסגרת הוועדה למעמד האישה ושוויון מגדרי, לרגל יום הסביבה בעולם, שיתמקד בפיתוח מקורות תעסוקה של נשים במסגרת יוזמות סביבה מקומיות. לאחר דיון ראשון זה במסגרת הוועדה בראשות ח"כ עאידה תומא-סלימאן, ניתן יהיה לפתח מתווה לתכנית עבודה ארצית ליישובים ערבים ופריפריאליים ליוזמות נשים וסביבה.

דוגמאות

פעילויות סביבה מגוונות יכולות להוות מקור של תעסוקה עבור נשים, בעיקר בקרב יישובים פריפריאליים. בין הפעילויות האלה ניתן למנות:

- איסוף ומיון אריזות למיחזור ע"י נשים ושינוען בשיתוף תאגידי המיחזור. במודל זה כספי האריזות יועברו לנשים העוסקות במיזם דרך הרשות המקומית.

- הקמה של מסגרת ליוזמות כלכליות מקומיות, בעלות עניין לנשים, המתבססות על חומרים שניתן למחזרם, **מבוססות ידע מסורתי בעל ערך כלכלי** כמו ייצור תכשירי קוסמטיקה טבעית, יצירת מזון מקומי ועוד. פעילויות אלה יהוו מקור פרנסה לנשים ומקור גאווה ליישוב ולקהילה החשובים להצטרפות לתהליכים מחוללי שינוי ביישובים, וכמובן יאפשרו להפחית כמויות הפסולת והאשפה במרחב הציבורי.

The Association of Environmental Justice in Israel (AEJI)
المنظمة للعدل البيئي העמותה לצדק סביבתי (ע"ר)

למידע נוסף – מוזמנים/ות לפנות אלינו:
www.AEJI.org.il
carmit@aeji.org.il

יוזמות האגודה לצדק סביבתי לקידום שוויון מגדרי ופיתוח בר קיימא במסגרת "פיתוח חזון ירוק ביישובי החברה הערבית". למעלה: יום עיון. האגודה לצדק סביבתי "חזון העיר הערבית הירוקה", ביה"ס פורטר ללימודי סביבה, אוניברסיטת תל אביב, יולי 2016. למטה: סדרת מפגשים תכנון סביבתי ביישובי החברה הערבית, בהשתתפות תושבים, נציגי הרשות המקומית, וצוות ב"ס אזורי. התקיים בג'וליה, 2014. התמונות צולמו ע"י האגודה לצדק סביבתי.

